

ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK
SOUVISEJÍCÍ USTANOVENÍ: ČLÁNEK 5k NAŘÍZENÍ RADY 833/2014
ČASTO KLADENÉ DOTAZY - K 26. SRPNU 2022

Obsah

1. Co je účelem tohoto dokumentu?	4
2. Jaký je rozsah daných sankcí?	4
3. Od kdy jsou sankce platné?	4
4. Kdy musí být smlouvy podléhající sankcím ukončeny?	5
5. Které smlouvy spadají do působnosti zákazu dle daných sankcí?.....	5
6. Na které veřejné zakázky vyňaté ze směrnic se sankce rovněž vztahují?	5
7. Kterých veřejných zakázek se sankce netýkají?	6
8. Jakou metodou je řešena problematika zadávání veřejných zakázek s ohledem na sankce?	9
9. Zahrnují sankce uplatňované v souvislosti s veřejnými zakázkami určitá odvětví?	10
10. Kterých zadavatelů se sankce dotknou?	10
11. Co se stane se stávajícími smlouvami na veřejné zakázky?	10
12. Co by zadavatelé měli učinit s ohledem na budoucí veřejné zakázky?	11
13. Pokud dojde k ukončení smlouvy na veřejnou zakázku v důsledku sankcí, bude možné zadat novou zakázku na základě jednacního řízení bez uveřejnění?	11
14. Co se stane v případě, že zadavatel podepíše smlouvu na zakázanou veřejnou zakázku po datu platnosti sankcí?	13
15. Je zadavatel stále oprávněn zakoupit energie nebo plyn z Ruska?.....	13
16. Platí 10% limit hodnoty zakázky u subdodavatelů, dodavatelů či subjektů na individuální bázi nebo kumulativně?	13
17. Platí 10% limit hodnoty ruských zakázek u subdodavatelů a dodavatelů pouze v prvním kroku, nebo i v dalších složkách dodavatelského řetězce?.....	14
18. Jakým způsobem se 10% limit hodnoty ruských zakázek u subdodavatelů a dodavatelů vztahuje na subdodavatele nebo dodavatele, kteří jsou pouze částečně vlastněni subjektem, jenž podléhá sankcím?	14
19. Vztahuje se pojem <i>subdodavatel, dodavatel nebo subjekt, jehož způsobilost je využívána</i> , pouze na ty, o nichž je zadavatel uvědomen?	14
20. Co se přesně myslí pojmem <i>využívána</i> ? Co když tyto subjekty nakonec smlouvu plnit nebudou?	15

21. Je možné subdodavatele, dodavatele nebo subjekty, jejichž způsobilost je využívána ve smyslu směrnic o zadávání veřejných zakázek, nahradit?..... 15
22. Je možno nahradit člena konsorcia? 15
23. Týká se ruské vlastnictví pouze bezprostředního vlastníka, nebo se vztahuje až na úroveň skutečného majitele? 16
24. Jakým způsobem je stanoven podíl národnosti v případě společností kótovaných na burze? 16
25. Je vyžádání údajů týkajících se vlastnictví v souladu s pravidly na ochranu osobních údajů?..... 16
26. Mohou vyloučení účastníci zadávacího řízení tvrdit, že se jedná o porušení zásady transparentnosti? 17
27. Mohou být veřejné zakázky podléhající sankcím stále zadány, pokud smlouvy na jejich plnění končí před 10. říjnem 2022? 17
28. Je možné smlouvu na veřejnou zakázku dočasně přerušit namísto jejího ukončení? 18
29. Dojde k vyřazení společností, na něž se vztahují sankce, ze seznamu Dynamického nákupního systému? 18
30. Co se myslí pojmem „jednat jménem“ nebo „jednat na pokyny“ subjektů, na něž se vztahují sankce?..... 18
31. Jak lze vypočítat 50% vlastnictví u konsorcia?..... 19
32. Vztahují se sankce i na veřejné zakázky uzavírané s ruskou společností nebo ruským vlastníkem, který je sám o sobě vlastněn společností nebo fyzickou osobou nepocházející z Ruska? 19
33. Vztahují se sankce na podlimitní veřejné zakázky v rámci EU?..... 19
34. Podléhají veškerá rozhodnutí týkající se sankcí přezkumu stejně jako ostatní rozhodnutí v oblasti zadávání veřejných zakázek?..... 19
35. Mohou nést zadavatelé odpovědnost za ukončení stávajících smluv se stranami? Z jakého titulu je u těchto stran vyloučen nárok na náhradu škody? 20
36. Pokud má společnost sídlo v Německu a jednatel s ruskou státní příslušností a bydlištěm v Německu, přičemž stanovený limit hodnoty zakázky není překročen, podléhá taková společnost vyloučení ze zadávacího řízení nebo z plnění veřejné zakázky?20
37. Jak se ustanovení článku 5k vztahují na osoby s dvojitým státním občanstvím – ruským a jiným?.....21
38. Ve kterých případech postačí čestné prohlášení o tom, že veřejná zakázka neprobíhá za účasti Ruska, a ve kterých případech budou naopak vyžadovány

doplňující informace?	21
39. Je příslušný státní úřad oprávněn všeobecně schvalovat určité druhy veřejných zakázek?	21
40. Je příslušný státní úřad oprávněn schválit plnění již zadaných veřejných zakázek?	22
41. Kdy by měl zadavatel zažádat o schválení?	22
42. Lze smlouvy na veřejné zakázky ukončit dříve než k 10. říjnu 2022?	22
43. Vztahují se sankce na ruské státní příslušníky, kteří mají status uprchlíka (kromě jiného s ohledem na Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951)?	22
44. Týkají se sankce dodávek obdržených dříve, jsou-li tyto dodávky pořízeny, několikrát přeprodány nebo využity?	23
45. Budou se subdodávky prověřovat v rámci celého dodavatelského řetězce, aby bylo zajištěno, že nedochází k žádnému zapojení ruského subjektu?	24
46. Vztahují se sankce i na veřejné zakázky v hodnotě nižší než 80.000 EUR (nebo 1 milion EUR v případě stavebních prací), pokud je souhrnná hodnota těchto zakázek nižší než 20 % hodnoty veřejné zakázky, jejíž jsou součástí?	24
47. Má-li pobočka společnosti z EU trvalé sídlo v Rusku, vztahují se na takovou pobočku ustanovení Nařízení o sankcích?	25
48. Jak spolu vzájemně souvisí ustanovení článku 5k a článku 5aa?	25

1. Co je účelem tohoto dokumentu?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Přijaté sankce proti Rusku jsou zcela bezprecedentní, mají rozsáhlé důsledky a platí okamžitě. Tyto Často kladené dotazy slouží jako podpůrný nástroj pro evropské zadavatele při jejich implementaci, a to tím, že je v nich vysvětlena logika věci a poskytnuto poradenství při aplikaci sankcí. Tyto Často kladené dotazy však nejsou právně závazné a nenahrazují příslušná zákonná ustanovení.

2. Jaký je rozsah daných sankcí?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Sankce pokrývají současné i budoucí postupy pro zadávání veřejných zakázek a rovněž již zadané veřejné zakázky a koncese.

Vztahují se na většinu veřejných zakázek spadajících pod Směrnice EU o zadávání veřejných zakázek (Směrnice 2014/23/EU¹; 2014/24/EU²; 2014/25/EU³; 2009/81/ES⁴) a z velké části i na veřejné zakázky vyloučené z jejich rozsahu.

3. Od kdy jsou sankce platné?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Sankce jsou platné od 9. dubna 2022. Počínaje tímto dnem by neměly být uzavírány nové smlouvy na veřejné zakázky podléhající zakazu a zároveň začíná běžet lhůta pro ukončení stávajících smluv na veřejné zakázky podléhajících zakazu (vyjma smluv o dodávce uhlí podléhajících zakazu, které by měly být ukončeny neprodleně, nebylo-li v jejich případě umožněno plnění pro období dalších 4 měsíců dle článku 5k odst. 2 písm. f Nařízení o sankcích).

¹ [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí](#) , Úřední věstník EU, L 94, 28. 3. 2014, str. 1.

² [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES](#), Úřední věstník EU, L 94, 28. 3. 2014, str. 65.

³ [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení Směrnice 2004/17/ES](#), Úřední věstník EU, L 94, 28. 3. 2014, str. 243.

⁴ [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES](#), Úřední věstník EU, L 216, 20. 8. 2009, str. 76.

4. Kdy musí být smlouvy podléhající sankcím ukončeny?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Současné smlouvy musí být ukončeny do 10. října 2022, vyjma specifických případů, které mají oprávnění dle odst. 2 článku 5k. Alternativou k ukončení smluv na veřejné zakázky je jejich přerušení, viz vysvětlení v rámci odpovědi na otázku č. 28.

5. Které veřejné zakázky podléhají zákazu dle daných sankcí?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Přijaté sankce zakazují zadání či plnění veřejných zakázek vůči následujícím subjektům:

- ruští státní příslušníci, společnosti, subjekty nebo orgány se sídlem v Rusku, právnické osoby, subjekty nebo orgány, které jsou přímo či nepřímo z více než 50 % vlastněny některým z výše uvedených subjektů, a fyzické nebo právnické osoby, subjekty nebo orgány, které podávají nabídku nebo realizují veřejnou zakázku jménem nebo na pokyn některého z výše uvedených subjektů
- veškeré osoby bez ohledu na jejich sídlo nebo státní příslušnost, které plní nebo hodlají plnit veřejnou zakázku využitím služeb ruských nebo ruským subjektem vlastněných subdodavatelů, dodavatelů nebo subjektů, jejichž způsobilost je využívána ve smyslu směrnic o zadávání veřejných zakázek, pokud jejich plnění představují více než 10 % hodnoty zakázky

Přesný rozsah působnosti je uveden pod písmeny (a)-(c) článku 5k odst. 1 [Nařízení o sankcích](#).

6. Na které veřejné zakázky vyňaté ze směrnic se sankce rovněž vztahují?

Poslední aktualizace: 2. června 2022

Nad rámec rozsahu směrnic se sankce vztahují rovněž na zadávání veřejných zakázek zahrnující tyto oblasti:

- koncese zadávané zadavatelům na základě výhradních práv
- koncese uzavřené s držiteli výhradních práv
- koncese upravující leteckou a osobní přepravu
- koncese implementované mimo EU
- koncese v oblasti vodního hospodářství

- koncese zadávané přidruženým společností a společným podnikům
- koncese vztahující se k transakcím v oblasti nemovitostí
- rozhlasová a audiovizuální produkce a vysílání, služby elektronické komunikace
- rozhodčí řízení, smírčí řízení a právní služby
- finanční instrumenty, úvěry a vybrané služby centrální banky
- vybrané služby civilní ochrany poskytované ze strany nevládních organizací
- politické kampaně
- loterie
- služby osobní přepravy
- nákup spojený s utajovanými skutečnostmi z důvodu základního národního bezpečnostního zájmu dané země, veřejné zakázky na služby zpravodajské činnosti
- nákup za účelem přeprave ze strany subjektů působících v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb
- zadávání veřejných zakázek přidruženým společností a společným podnikům ze strany subjektů působících v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb
- poštovní finanční, filatelistické a logistické služby a služby poskytované elektronicky
- zakázky a koncese v oblasti obrany a bezpečnosti zadávané vládou vládě jiného státu
- kooperativní zadávání zakázek a koncesí v oblasti obrany a bezpečnosti
- zakázky a koncese v oblasti obrany pro vojenské účely mimo EU
- zakázky v oblasti výzkumu a vývoje obrany a bezpečnosti pro účely zadavatele

Přesné formulace týkající se výčtu oblastí podléhajících vyloučení ze směrnic jsou uvedeny ve článku 5k odst. 1 [Nařízení o sankcích](#).

7. Kterých veřejných zakázek se sankce netýkají?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Mezi veřejné zakázky, jež sankcím nepodléhají, patří:

- veřejné zakázky, které nejsou uvedeny ve Směrnících ani konkrétně zahrnuty do sankčních ustanovení (viz ilustrativní výčet konkrétně zmiňovaných veřejných zakázek u předchozí otázky)
- veškeré veřejné zakázky pod limit stanovený Směrnici

Příslušný státní orgán je rovněž oprávněn povolit zadání a pokračující plnění veřejných zakázek zahrnujících:

- pokračování projektů týkajících se jaderných energetických zařízení,

výroby radioizotopů pro lékařské účely, technologií pro monitorování radiace v životním prostředí nebo civilní jadernou spoluprací,

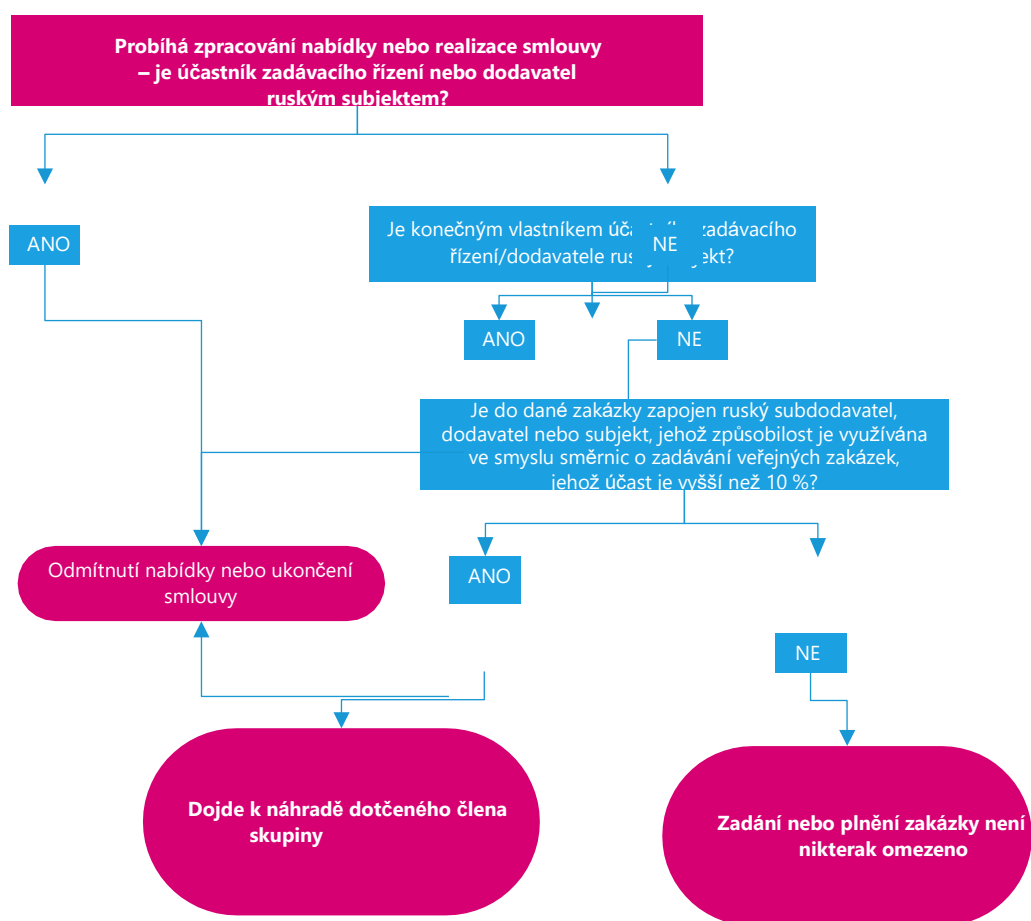
- mezivládní spolupráci v oblasti kosmických programů
- poskytování nezbytně nutného zboží nebo služeb, které nelze zajistit v dostatečném množství jiným způsobem
- fungování diplomatických zastoupení
- zemní plyn a ropu, včetně rafinovaných ropných produktů, jakož i titanu, hliníku, mědi, niklu, palladia, železné rudy a uhlí do Unie do 10. srpna 2022

Přesný rozsah působnosti je uveden ve článku 5k odst. 1 a 2 [Nařízení o sankcích](#).

8. Jakou metodou je řešena problematika zadávání veřejných zakázek s ohledem na sankce?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Zadávání veřejných zakázek je obecně řešeno následovně:

9. Zahrnují sankce uplatňované v souvislosti s veřejnými zakázkami určitá odvětví?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Nikoliv. Principem sankcí je zahrnout veškerá odvětví dotčena Směrnicemi a dodatečné oblasti specifikované pod otázkou č. 5. Oblasti, jež nejsou zahrnuty do legislativy EU pro oblast zadávání veřejných zakázek, nejsou dotčeny ani těmito sankcemi.

10. Kterých zadavatelů se sankce dotknou?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Sankcemi jsou vázáni zadavatelé ze všech členských států EU.

11. Co se stane se stávajícími smlouvami na veřejné zakázky?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Stávající smlouvy na veřejné zakázky, jež podléhají sankcím, nelze nadále plnit. Proto musí být ukončeny. V tomto ohledu:

- Všichni zadavatelé by si měli ověřit, zda mají či nemají uzavřenou smlouvu na veřejnou zakázku nad limit stanovený EU.
- U takových veřejných zakázek je zadavatelům doporučeno:
 - zvážit možnost zapojení Ruska ve smyslu článku 5k odst. 1.
 - ověřit, zda rozsah veřejné zakázky s účastí Ruska v zásadě podléhá sankcím (pravděpodobně ano)
- Za účelem zajištění toho, aby do veřejné zakázky nebyl zapojen ruský subjekt, si je zadavatel oprávněn od dodavatele vyžádat následující potvrzení:

Čestně prohlašuji, že smlouva na veřejnou zakázku realizovaná společností, kterou zastupuji, neprobíhá za účasti Ruska nad limit stanovený článkem 5k Nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícími situaci na Ukrajině, ve znění Nařízení Rady (EU) 2022/576 ze dne 8. dubna 2022. Zejména prohlašuji, že:

(a) dodavatel, jehož zastupuji (ani žádná ze společností, jež jsou členy našeho konsorcia) není ruským státním příslušníkem, fyzickou či právnickou osobou, ani subjektem nebo orgánem se

sídlem v Rusku;

(b) dodavatel, jehož zastupují (ani žádná ze společností, jež jsou členy našeho konsorcia) není právnickou osobou, subjektem nebo orgánem, který je z více než 50 % přímo či nepřímo vlastněn některým ze subjektů uvedených v bodu (a) tohoto odstavce;

(c) já ani mnou zastupovaná společnost nejsme fyzickou či právnickou osobou, subjektem nebo orgánem jednajícím jménem či na pokyn subjektu uvedeného v bodech (a) či (b) výše,

(d) činnost subdodavatelů, dodavatelů nebo subjektů, na jejichž způsobilost dodavatel, jehož zastupují, spoléhá, přičemž jsou tiito popsáni v bodech (a) až (c), nepředstavuje účast vyšší než 10 % hodnoty zakázky.

- V případě jakýchkoliv pochybností by si zadavatelé měli vyžádat dodatečné informace, vysvětlení či dokumenty.

12. Co by zadavatelé měli učinit s ohledem na budoucí veřejné zakázky?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Všem zadavatelům se vřele doporučuje, aby si výše uvedené prohlášení vyžádali již jako součást zadávací dokumentace. Rovněž může být vhodné požádat účastníky zadávacího řízení o sdělení bližších informací nebo předložení dokumentů týkajících se jejich koncových skutečných majitelů (v případě konsorcia se toto týká všech jeho členů) a případně i zahrnout subdodavatele, dodavatele a subjekty, na jejichž způsobilost spoléhají.

Výše uvedené informace lze vyžádat i v pozdější fázi, a to za předpokladu, že bude dodržena zásada rovného zacházení s účastníky zadávacího řízení a bude jim poskytnuta přiměřená lhůta na odezvu.

V případě důvodných pochybností týkajících se přijatých podkladů si zadavatelé mohou vyžádat i dodatečné informace.

13. Pokud dojde k ukončení smlouvy na veřejnou zakázku v důsledku sankcí, bude možné zadat novou zakázku na základě jednacího řízení bez uveřejnění?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Pokračující smlouvy na veřejné zakázky lze implementovat až do 10. 10. 2022.

Zadavatelé by proto měli být schopni v případě potřeby vyhlásit zadávací řízení na novou zakázku za účelem náhrady té stávající. U některých případů, například u zakázek vyžadujících obzvláště dlouhou přípravu a zadávací řízení, to však nebude možné.

Každá veřejná zakázka zadaná na základě jednacímho řízení bez uveřejnění musí být individuálně odůvodněna. Ukončení smlouvy na veřejnou zakázku z důvodu uvalených sankcí je možné považovat za nepředvídatelnou událost. Mělo by však být zjištěno, zda je zadání nové veřejné zakázky opravdu nezbytně nutné a krajně naléhavé. S ohledem na přechodné období u ukončovaných zakázek toto nelze předpokládat. Vypsání nové veřejné zakázky během přechodného období by zpravidla mělo být možné, buď formou standardního nebo zrychleného jednání.

Podrobnosti o mimořádných postupech jsou uvedeny ve Sdělení Komise týkajícím se zadávání veřejných zakázek v mimořádné situaci související s krizí Covid-19⁵ a ve Sdělení Komise týkajícím se pravidel pro zadávání veřejných zakázek v souvislosti s nynější azylovou krizí⁶.

⁵ Sdělení Komise, Pokyny Evropské komise k používání rámce pro zadávání veřejných zakázek v mimořádné situaci související s krizí Covid-19, C/2020/2078; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.CI.2020.108.01.0001.01.ENG>. Konkrétně viz bod 2.3 tohoto Sdělení.

⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o pravidlech pro zadávání veřejných zakázek v souvislosti s nynější azylovou krizí, COM/2015/0454 final; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0454>. Konkrétně viz Oddíl 3

14. Co se stane v případě, že zadavatel podepíše smlouvu na zakázanou veřejnou zakázku po datu platnosti sankcí?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Ačkoliv by k uzavření takové smlouvy vůbec nemělo dojít, smlouva zůstane v platnosti, dokud nebude ukončena nebo prohlášena za neplatnou rozhodnutím soudu. Pokud však dojde k jejímu uzavření omylem, měla by být neprodleně ukončena.

Je nutno poznamenat, že se v takovém případě formálně jedná o spáchání porušení Nařízení o sankcích, v důsledku čehož by mělo dojít ke stíhání a penalizaci dotyčného subjektu.

15. Je zadavatel stále oprávněn zakoupit energii nebo plyn z Ruska?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Ano, z Ruska je lze stále zakoupit, avšak v některých případech bude třeba získat oprávnění ze strany příslušných státních orgánů.

Nákup energie a paliva pro účely její výroby ze strany subjektů aktivních v oblasti dodávek plynu, tepla a elektřiny pro veřejnost sankcím nepodléhá (výjimky uvedené ve směrnici 2014/25/EU, článku 23 písm. b), do Nařízení o sankcích nejsou zahrnuty).

Nákup plynu se po předchozím schválení rovněž řadí mezi obecné výjimky (dle článku 5k odst. 2 písm. e). Jak je uvedeno v odpovědi na otázku č. 9, všichni zadavatelé by si měli prověřit, zda jejich smlouvy na veřejné zakázky podléhají sankcím či nikoliv. Pokud například zadavatel, který pro svůj subjekt kupuje plyn, zjistí, nebo se od svého dodavatele dozví, že tento dodavatel vznikl z ruského subjektu (včetně subdodavatelů nebo dodavatelů), je povinen vyžádat si oprávnění od příslušného státního orgánu, který stanoví podmínky současné smlouvy nad rámec lhůty do 10. 10. 2022 (viz seznam v Příloze I Nařízení 833/2014).

16. Platí 10% limit hodnoty zakázky u subdodavatelů, dodavatelů či subjektů na individuální bázi nebo kumulativně?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Výše uvedené platí jednotlivě pro každého subdodavatele, dodavatele nebo subjekt, jehož způsobilost je využívána ve smyslu směrnic o zadávání veřejných zakázek. Týká-li se situace více než jednoho zapojeného subjektu, aby podléhaly daným sankcím, alespoň v jednom případě musí hodnota jejich plnění dosáhnout výše 10 %.

17. Platí 10% limit hodnoty ruských zakázek u subdodavatelů a dodavatelů pouze v prvním kroku, nebo i v dalších složkách dodavatelského řetězce?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Pojmem „subdodavatelé“ a „dodavatelé“ se rozumí celý dodavatelský řetězec, nikoliv pouze přímí dodavatelé. Proto sankcím podléhají i takové smlouvy na veřejné zakázky, u nichž jsou ruské subdodávky nebo dodávky v dané 10% výši poskytované zprostředkujícími subjekty.

18. Jakým způsobem se 10% limit hodnoty ruských zakázek u subdodavatelů a dodavatelů vztahuje na subdodavatele nebo dodavatele, kteří jsou pouze částečně vlastněni subjektem, jenž podléhá sankcím?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Pokud je subdodavatel, jehož plnění představují více než 10 % hodnoty zakázky, z více než 50 % vlastněn ruským subjektem nebo ruským státním příslušníkem, takový subdodavatel sankcím podléhá.

19. Vztahuje se pojem *subdodavatel, dodavatel* nebo *subjekt, jehož způsobilost je využívána* pouze na ty, o nichž je zadavatel uvědomen?

Poslední aktualizace: 12. května

Nikoliv, jedná se o jakoukoliv třetí stranu, jejíž plnění představují více než 10 % hodnoty zakázky.
2022

20. Co se přesně myslí pojmem *subdodavatel, dodavatel nebo subjekt, jehož způsobilost je využívána*? Co když tyto subjekty nakonec smlouvu plnit nebudou?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Tyto pojmy se vztahují na veškeré subjekty, které plní nějakou část dané smlouvy na veřejnou zakázku, tj. poskytují služby nebo vykonávají činnost nebo poskytují jiný druh dodávek. Rovněž se vztahují na jakýkoliv subjekt uvedený v nabídce zadávacího řízení, a to i v takovém případě, kdy nakonec z jeho strany nedojde k praktické implementaci žádné části smlouvy, avšak jehož způsobilost bude využívána, byť jen pro účely plnění kritérií výběru.

21. Je možné subdodavatele, dodavatele nebo subjekty, jejichž způsobilost je využívána ve smyslu směrnic o zadávání veřejných zakázek, nahradit?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Ano. Zadavatel, kterému je předložena nabídka nebo který má uzavřenou smlouvu na veřejnou zakázku zahrnující ruskou účast podléhající sankcím, by v souladu se zásadou rovnosti a zákazem diskriminace měl požadovat, aby byl takový účastník zadávacího řízení nebo dodavatel nahrazen v souladu s ustanoveními článku 63 odst. 2 a článku 71 odst. 6 písm. b) Směrnice 2014/24/EU, článku 79 odst. 1-2 a článku 88 odst. 6 písm. b) Směrnice 2014/25/EU, článku 42 odst. 4 písm. b) Směrnice 2014/23/EU, a analogicky by měl nabídnout možnost jeho nahrazení dle směrnice 2009/81/ES. Nahrazení navržené účastníkem zadávacího řízení nebo dodavatelem by mělo být přijato za předpokladu, že nově navržený subdodavatel, dodavatel nebo subjekt, jehož způsobilost je využívána ve smyslu směrnic o zadávání veřejných zakázek, není na seznamu vyloučených subjektů (včetně stávajících sankcí) a že ze strany účastníka zadávacího řízení nebo dodavatele po provedení náhrady zůstávají kritéria výběru splněna.

Nedojde-li ze strany dodavatele nebo účastníka zadávacího řízení k nabídce náhrady, nebo není-li navrhovaná náhrada přijatelná, a to i s ohledem na zásadu rovného zacházení a zákaz diskriminace, daná nabídka by měla být odmítnuta, případně by mělo dojít k ukončení dané smlouvy na veřejnou zakázku.

22. Je možno nahradit člena konsorcia?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Nikoliv. Všichni členové konsorcia, skupiny fyzických nebo právnických osob či veřejných subjektů mají při podání nabídky společnou a nerozdílnou odpovědnost za implementaci veřejné zakázky, přičemž jsou společně součástí jednoho ekonomického provozovatele, a tudíž je nelze nahradit.

23. Týká se ruské vlastnictví pouze bezprostředního vlastníka, nebo se vztahuje až na úroveň skutečného majitele?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Sankce vylučují ruské vlastnictví z více než 50 % až po úroveň koncového skutečného majitele. Je-li ruská účast částečná, podíl této účasti by měl být vypočten a dle potřeby sumarizován, a to i v případě, že částečné vlastnictví pochází z různých vlastnických úrovní.

Pokud je tedy účastník zadávacího řízení ze 30 % vlastněn ruským občanem a ze 70 % evropskou společností, která je ze 40 % vlastněna ruským subjektem, daný účastník zadávacího řízení je z 58 % vlastněn subjekty, na něž se vztahují sankce, a tudíž by měl být vyloučen.

24. Jakým způsobem je stanoven podíl národnosti v případě společností kótovaných na burze?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Jakákoliv společnost zapojená do zadávacího řízení nebo veřejné zakázky bez ohledu na to, zda je kótovaná nebo ne, má povinnost poskytnout podrobné informace o svých vlastnících, a to v rozsahu nezbytném pro stanovení, zda se jedná o subjekty vlastněné ruskými subjekty nad rámec stanoveného zákazu.

25. Je vyžádání údajů týkajících se vlastnictví v souladu s pravidly na ochranu osobních údajů?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Údaje týkající se vlastnictví jsou nezbytné k tomu, aby bylo možné implementovat Nařízení o sankcích. Všichni zadavatelé jsou proto oprávněni vyžádat si tyto údaje v souladu se článkem 6 nařízení GDPR.⁷ Pravidla na ochranu osobních údajů (GDPR)⁸ však stále platí. Dané poskytnuté údaje tedy musí být chráněny, nesmí být sdíleny nad rámec účelu, pro který byly obdrženy, a jakmile jejich použití nebude nezbytné, musí být zlikvidovány.

26. Mohou vyloučení účastníci zadávacího řízení tvrdit, že se jedná o porušení zásady transparentnosti?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Nikoliv. Nařízení o sankcích je od doby, kdy vstoupilo v platnost, přímo a bezprostředně aplikovatelné, přičemž samotná skutečnost, že toto vyloučení nebylo uvedeno v dokumentaci zadávacího řízení, ani že nebylo obsaženo v platné směrnici o zadávání veřejných zakázek, není relevantní.

27. Mohou být veřejné zakázky podléhající sankcím stále zadány, pokud smlouvy na jejich plnění končí před 10. říjnem 2022?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Nikoliv. Veřejné zakázky, na něž se vztahují sankce, nemohou být zadány ani v případě, že plnění dané smlouvy má skončit v období do 10. 10. 2022.

⁷ [Nařízení \(EU\) 2016/679.](#)

⁸ [Nařízení \(EU\) 2016/679.](#)

28. Je možné smlouvu na veřejnou zakázku dočasně přerušit namísto jejího ukončení?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Nařízení o sankcích zakazuje plnění dané smlouvy na veřejnou zakázku. Proto musí být smlouva buď ukončena, nebo přerušena na dobu neurčitou a bezpodmínečně v souladu se zákony dané země.

29. Dojde k vyřazení společností, na něž se vztahují sankce, ze seznamu Dynamického nákupního systému?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Jelikož se v případě Dynamického nákupního systému nejedná o veřejnou zakázku, účast na seznamu pro subjekty, na něž se vztahují sankce, by měla být považována za zmrazenou, přičemž těmto subjektům nemají být zasílány žádné další pozvánky.

30. Co se myslí pojmem „jednat jménem“ nebo „jednat na pokyny“ subjektů, na něž se vztahují sankce?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Tuto záležitost by měl fakticky zvážit zadavatel. Ve svém Stanovisku ze dne 17. 10. 2019 Komise poskytuje pokyny k tomu, jak tuto situaci vyhodnotit:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/191017-opinion-regulation-2014-833-article-5-1_en.pdf

„V případě absence definice a/nebo kritérií použitelných pro vyhodnocení, zda subjekt jednal jménem nebo na pokyny cílového subjektu, by národní kompetentní orgán („NCA“) měl při řešení dané situace uvážit veškeré relevantní okolnosti. Mezi ty může patřit například konkrétní vlastnická/kontrolní struktura včetně propojení mezi fyzickými osobami; povaha a účel dané transakce ve spojení s uvedenými obchodními povinnostmi daného vlastněného či ovládaného subjektu; předchozí příklady jednání jménem nebo na pokyny cílového subjektu; zveřejnění učiněná třetími stranami a/nebo faktické důkazy nasvědčující tomu, že byly pokyny uděleny cílovým subjektem.“

31. Jak lze vypočítat 50% vlastnictví u konsorcia?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Tento limit je vypočten individuálně. Vztahuje se na každého člena konsorcia. Žádný z nich nesmí být vlastněn ruským subjektem z více než 50 %.

32. Vztahují se sankce i na veřejné zakázky uzavírané s ruskou společností nebo ruským vlastníkem, který je sám o sobě vlastněn společností nebo fyzickou osobou nepocházející z Ruska?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Tento zákaz se vztahuje na všechny společnosti se sídlem v Rusku neohledně na to, kdo je vlastní, a zároveň na společnosti, které jsou přímo či nepřímo vlastněny ruským státním příslušníkem nebo společností se sídlem v Rusku z více než 50 %. Nezáleží na tom, zda jsou tyto společnosti vlastněny společností, která nemá sídlo v Rusku, nebo zda jsou ve vlastnictví ruské společnosti nebo ruského státního příslušníka.

Skutečnost, že je vlastník ruské společnosti vlastněn společností nebo fyzickou osobou, která sídlo v Rusku nemá, tedy není relevantní.

33. Vztahují se sankce na podlimitní veřejné zakázky v rámci EU?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Nikoliv. Podlimitní veřejné zakázky v rámci EU sankcím nepodléhají. Smlouva na veřejnou zakázku však nesmí být právně rozdělena na více částí. V případě, že bude smlouva na veřejnou zakázku právně rozdělena s cílem zamezit tomu, aby byl překročen stanovený limit, bude taková smlouva považována za jedinou smlouvu, a tudíž se na ni sankce budou vztahovat.

34. Podléhají veškerá rozhodnutí týkající se sankcí přezkumu stejně jako ostatní rozhodnutí v oblasti zadávání veřejných zakázek?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Ano, rozhodnutí zadavatelů s ohledem na Nařízení o sankcích podléhají přezkumu stejně jako kterákoliv jiná rozhodnutí týkající se smluv spadajících do působnosti směrnic 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU a 2009/81/ES. Účastník zadávacího řízení, jenž usiluje o získání určité veřejné zakázky a byl nebo může být vystaven riziku škody z důvodu rozhodnutí zadavatele, mohlo-li být údajně v rozporu s Nařízením o sankcích, je proto oprávněn podat stížnost u orgánu první instance, který je zodpovědný za přezkum zadávání veřejných zakázek.

Rozhodnutí týkající se ukončení smlouvy na stávající veřejnou zakázku na základě Nařízení o sankcích podléhají přezkumu v souladu se zákony daného státu stejně jako kterýkoliv jiný aspekt implementace smluv na veřejné zakázky. Zároveň nesmí být uspokojen žádný nárok na náhradu škody v důsledku ukončení smlouvy dle článku 11 Nařízení o sankcích.

35. Mohou nést zadavatelé odpovědnost za ukončení stávajících smluv se sankcionovanými stranami? Z jakého titulu je u těchto stran vyloučen nárok na náhradu škody?

Poslední aktualizace: 12. května 2022

Dle článku 11 Nařízení o sankcích („klauzule o zákazu náhrady škody“) se nárok na náhradu škody vylučuje. V souladu s touto klauzulí nesmí být uspokojen žádný nárok na náhradu škody ruským osobám nebo subjektům jednajícím jejich jménem v důsledku plnění povinností vyplývajících z Nařízení o sankcích.

36. Pokud má společnost sídlo v Německu a jednatele s ruskou státní příslušností a bydlištěm v Německu, přičemž stanovený limit hodnoty zakázky není překročen, podléhá taková společnost vyloučení ze zadávacího řízení nebo z plnění veřejné zakázky?

Poslední aktualizace: 23. května 2022

Ne, taková společnost na základě Nařízení o sankcích vyloučena není, jelikož smlouva se podepisuje s danou společností se sídlem v Německu, nikoliv s jejím jednatelem.

37. Jak se ustanovení článku 5k vztahují na osoby s dvojitým státním občanstvím – ruským a jiným?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Článek 5k se vztahuje na ruské občany a neupravuje výjimky týkající se dvojího státního občanství. Rozhodným faktorem je tudíž ruské státní občanství; jiné státní občanství není pro tuto záležitost relevantní.

38. Ve kterých případech postačí čestné prohlášení o tom, že veřejná zakázka neprobíhá za účasti Ruska, a ve kterých případech budou naopak vyžadovány doplňující informace?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

To závisí na individuálním posouzení zadavatele každé jednotlivé zakázky a účastníka zadávacího řízení, přičemž budou zohledněny velikost i význam dané veřejné zakázky, povaha veřejné zakázky a konkrétní oblast trhu, zeměpisná oblast implementace veřejné zakázky, konkrétní poznatky týkající se účastníka zadávacího řízení a jeho nabídky a všeobecné informace známé kupujícímu.

V každém případě by informace týkající se zapojení ruského subjektu, zahrnující celý řetězec vlastníků (až po skutečného majitele), měly být vyžádány pouze tehdy, je-li to nezbytně nutné. To však neplatí v případě, že lze jakékoliv individuální nepřímé zapojení ruského subjektu nad rámec 10 % hodnoty zakázky vyloučit v rámci celého dodavatelského řetězce (včetně veškerých subdodavatelů a dodavatelů i jejich subdodavatelů a dodavatelů).

39. Je příslušný státní úřad oprávněn všeobecně schvalovat určité druhy veřejných zakázek?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Nařízení o sankcích zmocňuje příslušné státní úřady ke schvalování některých případů stanovených článkem 5k odst. 2, přičemž postup nebo mechanismus pro takové schvalování neupravuje. Příslušné státní úřady jsou tudíž oprávněny rozhodnout, zda bude zadávání určitých druhů veřejných zakázek nebo smluv na veřejné zakázky schváleno. V důsledku takového hromadného schvalování a za předpokladu, že dodrží podmínky stanovené těmito úřady, mohou být kupující zproštěni povinnosti analyzovat a prověřovat situace u konkrétních veřejných zakázek.

40. Je příslušný státní úřad oprávněn schválit plnění již zadaných veřejných zakázek?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Oprávnění úřadů dle článku 5k odst. 2, viz předchozí otázka, zahrnuje zadávání veřejných zakázek i probíhající plnění již zadaných veřejných zakázek.

41. Kdy by měl zadavatel zažádat o schválení?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Formálně není žádná lhůta pro žádost o schválení stanovena. Schválení by však mělo být vyžádáno co nejdříve, díky čemuž bude zajištěno jeho obdržení v dostatečném předstihu před zadáním nové veřejné zakázky, případně bude veřejnoprávní odběratel mít dostatek času na zahájení nového zadávacího řízení, pokud by schválení toho stávajícího bylo příslušným státním úřadem zamítnuto.

42. Lze smlouvy na veřejné zakázky ukončit dříve než k 10. říjnu 2022?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Dle Nařízení o sankcích se zakazuje plnit smlouvy teprve od 10. října 2022. Nařízení o sankcích proto netvoří právní základ pro ukončení smluv na veřejné zakázky před tímto datem.

V praxi většinu smluv na veřejné zakázky nelze ukončit ze dne na den. Postup pro jejich ukončení by tedy měl být zahájen s dostatečným předstihem, aby bylo zajištěno, že smlouvy na veřejné zakázky po 10. říjnu 2022 nebudou plněny.

Nařízení o sankcích reguluje ukončování smluv na veřejné zakázky, avšak daný postup podléhá zákonům daného státu.

43. Vztahují se sankce na ruské státní příslušníky, kteří mají status uprchlíka (kromě jiného s ohledem na Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951)?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Ve článku 8 Úmluvy o právním postavení uprchlíků⁹ je uvedeno, že mimořádná opatření aplikovatelná vůči osobě, majetku nebo zájmu občanů cizího státu nesmí být aplikovány vůči osobě se statutem uprchlíka, která je formálním občanem daného státu, pouze z důvodu jeho státní příslušnosti.

Ve článku 18 Listiny základních práv Evropské unie je uvedeno, že „právo na azyl je zaručeno při dodržování Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967...“

V souladu s těmito ustanoveními se tedy ustanovení článku 5k Nařízení o sankcích nevztahují na ruské občany mající status uprchlíka v kterémkoliv členském státu Evropské unie.

44. Týkají se sankce dodávek obdržených dříve, jsou-li tyto dodávky pořízeny, několikrát přeprodány nebo využity?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Sankce se vztahují na smlouvy na veřejné zakázky uzavřené po 9. dubnu 2022 a na plnění dříve uzavřených smluv na veřejné zakázky po 10. říjnu 2022.

Sankce se nevztahují na předmět nabídky nebo smlouvy (na dodávky), nýbrž na ruské subjekty či subjekty vlastněné ruským subjektem (zhotovitel, subdodavatel, dodavatel, nebo subjekt, jehož způsobilost je využívána ve smyslu směrnic o zadávání veřejných zakázek) zapojené do realizace veřejné zakázky (pokud jejich plnění představují více než 10 % hodnoty zakázky) od 9. dubna 2022 pro nově uzavřené smlouvy a od 10. října 2022 pro smlouvy uzavřené dříve.

Sankce se tudíž nevztahují na případy, kdy zhotovitel, subdodavatel, dodavatel nebo subjekt, jehož způsobilost je využívána ve smyslu směrnic o zadávání veřejných zakázek, zapojený do realizace veřejné zakázky pořídil dodávky (s plněním představujícím více než 10 % hodnoty zakázky) od ruského subjektu či subjektu vlastněného ruským subjektem v období před podáním nabídky nebo zadáním veřejné zakázky před 9. dubnem 2022.

⁹ <https://www.unhcr.org/1951-refugee-convention.html>

45. Budou se subdodávky prověřovat v rámci celého dodavatelského řetězce, aby bylo zajištěno, že nedochází k žádnému zapojení ruského subjektu?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Zapojení ruského subjektu by mělo být prověřeno, existuje-li možnost, že se jedná o subdodavatele nebo dodavatele s plněním představujícím více než 10 % hodnoty zakázky, a to v rámci celého dodavatelského řetězce, tedy např. i včetně energií a surovin.

46. Vztahují se sankce i na veřejné zakázky v hodnotě nižší než 80.000 EUR (nebo 1 milion EUR v případě stavebních prací), pokud je souhrnná hodnota těchto zakázek nižší než 20 % hodnoty veřejné zakázky, jejíž jsou součástí?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Ano, vztahují. Dle článku 5 odst. 10 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU¹⁰ je možné zadat takové veřejné zakázky bez zadávacího řízení, nicméně tím nejsou takové zakázky vyloučeny z rozsahu stanoveného směrnicí. Vztahují-li se tedy na danou veřejnou zakázku ustanovení výše uvedené směrnice, vztahují se na ni i ustanovení Nařízení o sankcích.

¹⁰ článek 16 odst. 10 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU

47. Má-li pobočka společnosti z EU trvalé sídlo v Rusku, vztahují se na takovou pobočku ustanovení Nařízení o sankcích?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

To závisí na skutečnosti, zda daná pobočka splňuje podmínky nebo ustanovení článku 5k odst. 1. Každý případ je nutno posoudit individuálně.

48. Jak spolu vzájemně souvisí ustanovení článku 5k a článku 5aa?

Poslední aktualizace: 26. srpna 2022

Článek 5aa se vztahuje zejména na subjekty vlastněné ruskými subjekty, avšak v souladu s ním se zakazují transakce s takovými subjekty v obecném měřítku, nikoliv pouze v rámci veřejných zakázek. Článek 5k reguluje transakce uzavírané ze strany veřejných subjektů EU s ruskými subjekty, a to včetně fyzických osob, v rámci veřejných zakázek. Ustanovení těchto dvou článků mají tedy odlišný rozsah, nicméně s možným přesahem u jednotlivých případů.